Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul central (Judecător: Cristina Troianovschi)
Dosarul nr.2a-65/26 (2-25109822-03-2a-22012026)

CURTEA DE APEL NORD
Colegiul Civil şi de contencios administrativ

D E C I Z I E

09 aprilie 2026 mun. Bălți

Instanța compusă din:
Președinta completului, judecătoare: Stanislav Grosu
Judecătorii: Mariana Sajin și Alina Țihonschi
Grefier: Cristina Svaracevschi

examinând în ședință judiciară publică apelul declarat de Rotari Alexei împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul central din 19 noiembrie 2025, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată formulată de Rotari Olesea în contradictoriu cu Rotari Alexei, intervenient accesoriu Agenția Teritorială de Asistență socială Centru-Est, Structura teritorială de asistență socială Orhei, privind determinarea domiciliului copilului minor, modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor și compensarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t :

Argumentele reclamantului și participanților la proces:

La 01 august 2025, Rotari Olesea a depus cerere de chemare în judecată împotriva pârâtului Rotari Alexei, intervenient accesoriu Agenției Teritorială de Asistență socială Centru-Est, Structura teritorială de asistență socială Orhei, privind determinarea domiciliului copilului minor, modificarea cuantumului pensiei de întreținere și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat faptul că, la *****, a fost înregistrată căsătoria între Rotari Olesea și Rotari Alexei, la Primăria *****, cu nr.06. Din căsătorie s-au născut copiii, *****, născut la *****, *****, născut la ***** și

*****, născută la *****. Deoarece pârâtul nu a acordat întreținere materială pentru copii, reclamanta a depus acțiune în instanța de judecată privind încasarea silită a pensiei de întreținere pentru copiii minori.

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei din 03 august 2016 a fost încasat de la pârâtul Rotari Alexei în beneficiul lui Rotari Olesea pensia pentru întreținerea copiilor minori: *****, născut la *****, *****, născut la ***** și *****, născut la ***** în sumă fixă în mărime a câte 900 lei lunar pentru fiecare copil în parte,

A susținut reclamanta că după emiterii hotărârii judecătorești menționate părțile au continuat să conviețuiască împreună.

A reiterat că de o săptămână, pârâtul Rotari Alexei, i-a alungat din casă, astfel reclamanta împreună cu copii, dintre care, ***** fiind minoră, a fost nevoită să închirieze o gazdă în satul Pelivan, r-nul Orhei, ca dovadă s-a anexat contractul de închiriere din 25 iulie 2025.

A invocat că la moment, *****, și *****, au atins deja vârsta majoratului, minoră rămânând doar *****.

A explicat că, de la momentul emiterii hotărârii judecătorești din 03 august 2016 privind încasarea pensiei de întreținere și până la moment, fiica minoră ***** a crescut și respectiv s-au majorat cheltuielile pentru întreținerea ei, iar banii încasați în mărime de 900 lei de la pârât pentru întreținerea fiicei minoră sunt insuficienți pentru a-i asigura o viață decentă, pe când pârâtul nu s-a interesat de cheltuielile și necesitățile suplimentare de care ar avea nevoie fiica minoră.

A susținut că suma încasată în mărime de 900 lei este insuficientă, pentru acoperirea cheltuielilor de întreținere a copilului minor, inclusiv a cheltuielilor de alimentație.

Solicită reclamanta Rotari Olesea stabilirea domiciliului copilului minor, *****, la domiciliul mamei și de modificat cuantumul pensiei de întreținere a fiicei minore ***** stabilită prin hotărârea Judecătoriei Orhei sediul central din 3 august 2016, de la 900 lei lunar în mărime de 3 500 lei lunar, de la data depunerii acțiunii și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 24 septembrie 2025, pârâtul Rotari Alexei, a înregistrat referință pe marginea cauzei, prin care a solicitat admiterea parțială a cererii de chemare în judecată, prin majorarea sumei pensiei de întreținere în mărime de 2 000 lei lunar.

A menționat că referitor la afirmațiile reclamantei precum că ar fi fost alungată din casă și locuiește la gazdă, situația nu corespunde realității. A invocat că, gospodăria unde locuiau aparține mamei lui și dânsa hotărăște cine să locuiască în gospodărie. Ei au o altă gospodărie situată în *****, dar acolo cu permisiunea reclamantei locuiesc persoane refugiate din Ucraina. Susține că nimeni nu a alungat-o și nu a obligat reclamanta să locuiască la gazdă cu copii.

A specificat că cu cererea de chemare în judecată este de acord parțial. Susține că suma pretinsă de reclamantă în mărime de de 3 500 lei cu titlu de pensie de întreținere este exagerată, pentru nivelul de trai din Republica Moldova. Mai invocă

că reclamanta lucrează în Olanda unde salariul mediu brut pentru o oră este de 46,50 euro, ceia ce constituie 3 875 euro lunar. Alte surse indică salarii peste 45 000-50 000 euro pe an.

A specificat că în Republica Moldova salariul mediu lunar preconizat pentru anul 2025 este de 16 100 lei, ceia ce ar constitui 826 euro lunar, respectiv este o diferență mare raportat la salariul din Olanda.

A menționat că pârâtul Rotari Alexei împreună cu fiul, Dumitru, lucrează în construcții iar fiul își asigură singur existența.

A specificat că reclamanta revine acasă de peste hotare odată în an și atunci le sugerează copiilor să nu discute cu el, iar după plecarea mamei, copii sunt prietenoși. Dânsul este de acord să achite pensie pentru întreținerea copilului minor în mărime de 2 000 lei lunar. Nu este de acord să achite cheltuielile pentru asistența juridică și taxa de stat și de timbru, deoarece nu a primit nici o cerere de soluționarea litigiului pe cale amiabilă și problema dată putea fi soluționată înafara unui proces de judecată.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul central din 19 noiembrie 2025 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Rotari Olesea în contradictoriu cu Rotari Alexei, intervenient accesoriu Agenția Teritorială de Asistență socială Centru-Est, Structura teritorială de asistență socială Orhei privind determinarea domiciliului copilului minor, modificarea cuantumului pensiei de întreținere și compensarea cheltuielilor de judecată.

- S-a stabilit domiciliul copilului minor *****, născută la*****, cod personal *****, la domiciliul mamei sale, Rotari Olesea, născută la *****, cod personal *****.
- S-a modificat cuantumul pensiei de întreținere a copilului minor *****, născută la*****, cod personal *****, încasată prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul central, din 03 august 2016 și s-a încasat de la Rotari Alexei, născut la *****, cod personal *****, domiciliat în ***** în beneficiul lui Rotari Olesea, născută la *****, cod personal *****, domiciliată în *****, pensie pentru întreținerea copilului minor *****, născută la*****, cod personal *****, în mărime de câte 2 500,00 (două mii cinci sute) lei lunar, începând cu data adresării cererii de chemare în judecată din data de 1 iulie 2025, până la împlinirea vârstei majoratului de către copil.
- În rest, pretenția privind modificarea pensiei de întreținere în mărimea excedentă s-a respins ca neîntemeiată.
- S-a reținut că, în partea dispunerii încasării pensiei de întreținere pentru copilul minor, hotărârea este susceptibilă de executare imediată.

- S-a încasat de la Rotari Alexei, născut la *****, cod personal ***** domiciliat în *****, str. *****, ***** în beneficiul lui Rotari Olesea, născută la *****, cod personal *****, domiciliată în *****, *****, cheltuielile de judecată ce constau din taxa de timbru în mărime de 200,00 (două sute, 00) lei, taxa de stat în mărime de 200,00 (două sute, 00) lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5 000,00 (cinci mii) lei.
- S-a încasat de la Rotari Alexei, născut la *****, cod personal *****, domiciliat în *****, str. *****, ***** în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 1 249,96 lei (una mie două sute patruzeci și nouă,96) lei.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul central din 26 decembrie 2025 s-a corectează greșeala materială admisă în textul dispozitivului hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul central din 19 noiembrie 2025, nr. 2-1573/2025 prin corectarea, în dispozitivul hotărârii judecătorești a datei de când urmează a fi încasată pensia de întreținere a copilului minor, începând cu data adresării cererii de chemare în judecată, indicată greșit „1 iulie 2025" cu data corectă „1 august 2025".

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 08 decembrie 2025 Rotari Alexei a contestat hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul central din 19 noiembrie 2025 cu apel, solicitând casarea integrală a hotărârii contestate.

La 06 ianuarie 2026, apelantul Rotari Alexei a înregistrat cererea de apel cu invocarea motivelor de fapt și de drept pentru care își întemeiază apelul solicitând casarea hotărîrei Judecătoriei Orhei, sediul central din 19.11.2025 cu remiterea cauzei la rejudecare, cu examinarea completă a probelor și a faptelor esențiale.

Argumentele părților:

În motivarea apelului, a reținut faptul că, în prima instanță, a lăsat fără examinare în mod efectiv probele administrate și a ignorat argumentele esențiale pentru soluționarea cauzei, fără a le oferi o apreciere completă și motivată. În consecința, hotărârea contestată nu reflectă real probele prezentate şi nu descrie situația de fapt necesară pentru stabilirea unei soluții legale și întemeiate, în vederea asigurării respectării interesului superior al copilului.

Solicită stabilirea domiciliului copilului minor în casa comună din *****, cu nr. cadastral *****, conform certificatului din Registrul bunurilor imobile ***** din 22.09.2025 (Anexa 1), cu ulterioara evacuare din casa comună a tuturor persoanelor care locuiesc în prezent acolo fără contract de locațiune şi fără acordul său, achitând plata pentru locațiune dnei Rotari Olesea, pentru a permite locuirea minorului în acel imobil și exercitarea efectivă a drepturilor părintești.

Apelantul solicită stabilirea unui program clar, concret și executoriu de vizitare/legături personale (zile, ore, perioade), deoarece în prezent orice tentativă de comunicare cu minorul este stopată. Totodată, solicită stabilirea unui program de aflare a copilului la ultimul pe perioade determinate pe parcursul anului (co-locuire temporară), în interesul superior al copilului și pentru menținerea relației părinte-copil.

Solicită interzicerea ieșirii minorului din țară fără acordul său expres, în forma oficială, pentru a preveni riscuri de îndepărtare a copilului de mediul sau/și de tata, precum și pentru asigurarea executării hotărîrilor privind domiciliul și programul de legături personale.

Totodată, apelantul solicită, anularea tuturor soluțiilor anterioare privind stabilirea/majorarea pensiei de întreținere câte l-au obligat la plăți stabilite fără aprecierea completă a situației reale și fără stabilirea faptului că minorul se afla efectiv la întreținerea mamei, cu reexaminarea acestor aspecte în raport cu probele și interesele copilului, în deosebi cu faptul că Rotari Olesea, împreună cu ***** (bunica copilului) şi copilul minor ***** locuiau în casa părinților săi în perioada 2015-2025, situată în *****, cu nr. cadastral *****, certificatului din registrul bunurilor imobile ***** din 22.09.2025 (Anexa 2) cheltuielile pentru întreținerea imobilului, plata serviciilor comunale fiind asigurată din partea sa. La momentul actual, nu a fost efectuat divorțul cu Rotari Olesea, în perioada 2015-2025, a convețuit în acelaşi imobil, contribuind ambii la întreținerea copiilor minori, iar despre hotărârea cu privire la stabilirea pensiei pentru întreținerea copilului minor, fiindu-i comunicat doar în 2024.

Prin încheierea Curții de Apel Nord din 02 martie 2026 s-a acceptat apelul cu intentarea procesului în instanța de apel și fixarea ședinței de pregătire a cauzei pentru dezbaterile judiciare la 26.03.2026 ora 10:00. Convocarea participanților la proces în ședința de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, stabilind termenul limită pentru prezentarea de către aceștia a referințelor cu înscrisuri, formularea demersurilor necesare, prezentarea/reclamarea probelor în condițiile art.372 CPC (în atâtea copii câți participanți la proces sunt plus o copie pentru instanță), sub sancțiunea decăderii din acest drept, până la 16.03.2026. Neprezentarea în termen a înscrisurilor respective nu va împiedica soluționarea cauzei în baza materialelor din dosar. Explicarea părților/participanților a dreptului de a recurge la mediere și la încheierea tranzacției de împăcare. Obligarea părților/participanților să informeze instanța despre motivele neprezentării în ședință, iar persoana care a primit citația sau înștiințarea în locul destinatarului absent este obligată de a o înmâna acestuia de îndată ce va fi posibil.

Poziția părților expusă în ședința instanței de apel:

În ședința de judecată în instanța de apel s-a prezentat apelantul Rotari Alexei care a pledat pentru admiterea cererii de apel. Suplimentar a invocat faptul că, până la desfacerea căsătoriei a locuit împreună în casa părinților săi. Nu este împotrivă să achite suma de 2 500 lei lunar pensia de întreținere a copilului minor doar că de la momentul desfacerii căsătoriei.

Intimata Rotari Olesea cât și reprezentantul intimatei, avocatul Dariev Boris la fel fiind prezenți în ședință au solicitat respingerea cererii de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe. Suplimentar au invocat faptul că, căsătoria a fost desfăcută în luna martie 2026 însă pensia pentru întreținerea copilului a fost încasată din anul 2016. Solicită să fie încasate cheltuielile de judecată pentru instanța de apel potrivit bonului de plată anexat la materialele cauzei.

Aprecierea instanței de apel :

Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces şi a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat drept neîntemeiat şi care urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, *termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.*

Colegiul civil reține, că dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunţat la 19 noiembrie 2025 (f.d.47), iar apelul preliminar a fost declarat la 08 decembrie 2025 (f.d.53-55), fiind înregistrat la Judecătoria Orhei cu nr. 17215, prin urmare apelul este declarat în termenul legal stipulat la art.362 Cod procedură civilă.

Conform art. 385 alin.(1) lit.a) Cod de procedură civilă, *instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanţe*.

Potrivit art. 373 Cod de procedură civilă, *instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţa de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanţe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei*.

În temeiul art.130 Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea*

multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Potrivit art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.*

Colegiul civil consideră că, fiind investită cu judecarea cauzei în speță, prima instanță, reieșind din temeiurile şi obiectul acțiunii, cu aplicarea corectă a legii materiale, care guvernează raportul juridic litigios, stabilind circumstanțele care au importantă pentru soluționarea justă a cauzei şi apreciind probele prezentate de părți conform prevederilor art.130 Cod de procedură civilă, corect a ajuns la concluzia admiterii în parte a acțiunii înaintate de Rotari Olesea.

Astfel, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord nestabilind careva temeiuri de casare a hotărârii contestate ajunge la concluzia de a o menține din următoarele considerente.

Așadar, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținând-se rolul determinant al concluziilor instanței de apel, ultima are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare.

La fel, potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație și o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate.

Instanța de apel menționează că art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Se accentuează, că întreţinerea materială a copiilor minori este o obligaţie fundamentală, consfinţită în art.48 alin. (2) din Constituţia Republicii Moldova care expres stabileşte că *părinţii au îndatorirea de a asigura creşterea, educaţia şi instruirea copiilor. Or, creşterea, educaţia şi instruirea copiilor este posibilă numai în condiţiile exercitării corespunzătoare a obligaţiilor părinteşti de întreţinere materială a acestora.*

Conform art.3 alin. (1) al Convenţiei Internaţionale cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989 de la New York, *în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituţii publice sau private de ocrotire socială, de Pagină din către tribunale, autorităţi administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.*

Potrivit art.5 al Convenţiei, *statele părţi vor respecta responsabilitatea, dreptul şi obligaţia pe care le au părinţii sau, după caz, membrii familiei lărgite sau a comunităţii, conform cutumei locale, tutorii sau alte persoane prin lege responsabile pentru copil, de a-i da acestuia, într-un mod care să corespundă dezvoltării capacităţilor acestuia, orientarea şi sfaturile corespunzătoare exercitării drepturilor pe care i recunoaşte prezenta Convenţie.*

În conformitate cu prevederile art.18 alin. (1) al Convenţiei, *statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinţilor sau, după caz, reprezentanţilor săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.*

În corespundere cu prevederile art. 27 alin. (2) din Convenţie, *părinţilor şi oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare, condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului.*

Aceste dispoziţii se conţin şi în art. 18 alin.(2) din Legea privind drepturile copilului nr. 370 din 30-11-2023, care prevede că, *ambii părinţi, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspundere principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ţinând cont în primul rând de interesele acestuia.*

Potrivit art. 52 alin.(1), art.53 alin. (1) şi art.61 alin.(1) Codul familiei, *desfacerea căsătoriei părinţilor, nulitatea ei sau traiul separat al acestora nu afectează drepturile copilului; copilului i se garantează apărarea drepturilor şi intereselor sale legitime. Apărarea drepturilor şi intereselor legitime ale copilului se asigură şi sunt apărate de părinţi.*

În conformitate cu prevederile art. 60 alin.(1), (2) Cod familiei, *părinţii au dreptul şi sânt obligaţi să-şi educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent*

de faptul dacă locuiesc împreună sau separat. Părinţii poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală şi spirituală a copiilor şi au prioritate la educaţia lor faţă de oricare alte persoane.

Potrivit art. 74 alin.(1) Codul familiei, *părinţii sunt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material*.

Art. 75 alin.(1) Codul familiei prevede că, *pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 pentru un copil, 1/3 pentru 2 copii şi 1/2 pentru 3 şi mai mulţi copii. (2) cuantumul cotelor stabilite la alin. (1) poate fi micşorat sau majorat de instanţa judecătorească, ţinându-se cont de starea materială şi familială a părinţilor, de alte circumstanţe importante. (3) în cazul în care unii copii rămân cu un părinte, iar alţii - cu celălalt, pensia de întreţinere plătită în favoarea părintelui mai puţin asigurat se stabileşte într-o sumă bănească fixă, determinate conform art. 76.*

Prin urmare, art.76 alin.(1) Codul familiei stipulează că, *în cazurile când părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art. 75. (2)cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanţa judecătorească, ţinându-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.*

În cadrul examinării cauzei, s-a constatat cu certitudine că, potrivit certificatului de căsătorie Rotari Alexei și Rotari Olesea au încheiat căsătoria la *****. (f.d.11)

Din materialele cauzei rezultă faptul că, soții au trei copii - *****, născut la *****, *****, născut la *****, care au atins majoratul și *****, născută la *****. (f.d.12)

Potrivit certificatului de naștere al copilului minor, *****, născută la *****, se atestă că Rotari Alexei este înregistrat ca tatăl copilului și Rotari Olesea este înregistrată ca mama acesteia. (f.d. 12)

În baza hotărârii Judecătoriei Orhei, din 03 august 2026, s-a încasat de la Rotari Alexei în beneficiul lui Rotari Olesea, pensia pentru întreținerea copiilor

minori *****, născut la *****, *****, născut la ***** și *****, născută la *****, în mărime de 900 lei lunar pentru fiecare copil, până la atingerea majoratului de către copii. Totodată, prin hotărârea dată a fost respinsă pretenția înaintată de Rotari Olesea privind stabilirea domiciliului copiilor minori *****, născut la ***** și *****, născută la *****, cu mama, Rotari Olesea. (f.d.10)

Potrivit certificatului eliberat de Primăria comunei Pelivan, r-nul Orhei nr. 146 din 30 iulie 2025, se confirmă faptul că ***** locuiește împreună cu mama, Rotari Olesea, în satul Pelivan, r-nul Orhei. (f.d.15)

Conform contractului de închiriere din 25 iulie 2025, încheiat între Munteanu Adriana și ***** (mama reclamantei) s-a transmis în locațiune ultimei bunul imobil din **********, ***** *****. (f.d.16)

Totodată, potrivit adeverinței nr. 176 din 21 august 2025, eliberată de Primăria comunei Pelivan, r-nul. Orhei, reiese că până la închirierea imobilului, Rotari Olesea a locuit împreună cu copiii *****, *****, ***** și *****, în casa ce i-a aparținut cet. Rotari Ludmila, din anul 2000-iulie 2025. (f.d.28)

Potrivit adeverinței eliberate de Primăria comunei Pelivan, r-nul Orhei nr. 177 din 21 august 2025, părțile Rotari Olesea și Rotari Alexei dețin în proprietate o casă de locuit, în ***** procurată în cadrul căsniciei. La moment, Rotari Olesea împreună cu copilul minor ***** locuiește la gazdă, dar în gospodăria proprietate comună a soților, locuiesc persoane necunoscute pentru cet. Rotari Alexei, fără acordul acestuia. (f.d.26)

Totodată, potrivit caracteristicii eliberate de Primăria comunei Pelivan, r-nul Orhei nr. 147 din 30 iulie 2025, reiese că Rotari Olesea se caracterizează pozitiv, este o mamă grijulie, locuiește împreună cu fiica minoră. Nu este angajată în câmpul muncii deoarece muncește peste hotarele țării. (f.d.13)

Suplimentar, din caracteristica eliberată de Primăria comunei Pelivan, r-nul Orhei nr. 178 din 21 august 2025, reiese că Rotari Alexei se caracterizează pozitiv, la moment locuiește în casa părintească, împreună cu mama, Rotari Ludmila. Nu consumă băuturi alcoolice sau substanțe narcotice, a muncit peste hotarele țării. (f.d.27)

Conform anchetei sociale de evaluare inițială din 31 iulie 2025, s-a constatat că Rotari Olesea locuiește împreună cu mama, ***** și fiica *****, în apartamentul cu două odăi la chirie. Condițiile de trai sunt bune, locuința este dotată cu mobilier și obiecte electrocasnice de strictă necesitate. Rotari Olesea periodic pleacă peste hotare pentru a întreține familia.(f.d.17)

Iar, conform anchetei sociale de evaluare inițială din 18 noiembrie 2025, Rotari Alexei locuiește împreună cu mama Rotari Ludmila și fiul *****, familia locuiește în casă cu trei camere, condițiile de trai sunt bune, locuința este dotată cu cele necesare. (f.d.41)

Respectiv, prin prezenta acțiune, reclamanta Rotari Olesea, solicită stabilirea domiciliului copilului minor, *****, cu mama și modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor *****, născută la *****, încasată din contul pârâtului, Rotari Alexei, stabilită prin hotărârea Judecătoriei Orhei din 3 august 2016, de la 900,00 lei lunar la suma de 3 500, 00 lei lunar, iar potrivit hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul central din 19 noiembrie 2025, cerere de chemare în judecată formulată de Rotari Olesea împotriva lui Rotari Alexei cu privire la determinarea domiciliului copilului minor și modificarea pensiei de întreținere a copilului minor a fost admisă parțial. (f.d.47)

La acest capitol, Colegiul civil atrage atenția asupra faptului că atunci când merge vorba de încasarea pensiei de întreţinere pentru copilul minor într-o cotă stabilită de dispoziţiile art.75 Codul familiei, din care rezultă că pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariu şi/sau din alte venituri ale părâtului, încasarea pensiei de întreţinere pentru copilul minor sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri poate avea loc numai în cazul în care părâtul este angajat în câmpul muncii, având un loc de muncă de bază şi, după caz, altul ocupat prin cumul, dispune de un salariu stabil şi/sau alte venituri, cu prezentarea actelor ce confirmă mărimea salariului şi/sau alte venituri ale sale.

Totodată, Colegiul va reține ca fiind corectă poziția instanței de fond asupra faptului că, în cazul în care lipsesc date despre locul de muncă de bază a părâtului, despre salariul şi/sau alte venituri ale ultimului, sau în cazul în care pe parcursul examinării cauzei nu sânt prezentate date cu privire la aceea că părâtul este încadrat în câmpul muncii, respectiv, instanța de fond corect a ajuns la concluzia asupra stabilirii pensiei de întreținere într-o mărime bănească fixă.

Prin urmare, Colegiul civil relevă că, suma dispusă spre încasare de la părâtul Rotari Alexei în mărime a câte 2.500,00 lei lunar, pentru copilul minor *****, nu este o sumă disproporțional de mare, iar micșorarea acestei sume până la suma solicitată de către apelant la 2.000,00 lei lunar, ar leza substanțial drepturile copilului minor pentru creșterea şi asigurarea dezvoltării sale.

Totodată, potrivit datelor statistice oficiale indicate în raportul Biroului Național de Statistică, publicate pe www.statistica.md, cu privire la minimul de existență în Republica Moldova, în anul 2024 semestrul I, minimul de existență pentru un copil de la 7-17 ani total pe țară, pentru semestrul I a anului 2024 constituie suma de 3.242,10 lei, iar în orașe mari aceasta sumă constituie 3.532,90 lei, însă datele Biroului Naţional de Statistică privind minimul de existenţă a copilului minor, nu constituie o normă legală imperativă de la care nu se permite derogare, ci urmează a fi apreciată cu titlu de circumstanţă importantă de raportare, ca cuantum/nivel minim de la care instanţa de judecată porneşte în stabilirea cuantumului pensiei de întreţinere, or, prin prisma prevederilor art.18 din Legea

RM privind drepturile copilului, pct.18 din Convenţia internaţională cu privire la drepturile copilului, părinţii au obligaţia de a asigura întreţinerea copiilor minori, întreţinere materializată nu numai prin asigurarea minimului de existenţă a copilului minor, ci a unui nivel de trai suficient dezvoltării fizice şi psihice a copilului minor.

În continuare se reține, că minimul de existență în Republica Moldova a copiilor minori este în permanentă creștere de la o perioadă la alta, ceea ce raportat la speță, implică cheltuieli mai mari pentru asigurarea nivelului minim pentru întreținerea fiecărui copil.

Or, sarcina de întreținere a copilului minor, este pusă pe seama ambilor părinți în măsură egală, iar după cum a reținut şi instanța de fond, obligația părintelui este de a asigura condiții bune copilului şi nu doar minimul de existență.

Astfel, odată ce normele de drept național şi internațional stabilesc că răspunderea pentru creșterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine ambilor părinți, care indiferent de situațiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului, iar oricărui copil îi este recunoscut dreptul la un nivel de viață suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală şi socială, iar părinților care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților şi a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului, sunt criteriile după care instanța urmează să se conducă în emiterea hotărârii sale.

Conform art. 118 alin. (1), (3) Cod procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.*

Prin urmare, Colegiul civil va reține ca fiind incontestabilă menținerea unui nivel de trai al copilului, care să corespundă necesităților acestuia, or, întreținerea oferită de părinte trebuie să corespundă intereselor și necesităților copilului, care să asigure dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală, morală și socială, că creeze condiții de viață necesare dezvoltării copilului, totodată, este de menționat că ambii părinți sunt obligați să contribuie la întreținerea copilului în egală măsură.

Deci, după cum a fost indicat anterior, instanța de fond corect a stabilit starea de fapt, corect a identificat și a aplicat cadrul legal, corect a soluționat litigiul și a pronunțat o hotărâre întemeiată potrivit pretențiilor înaintate de părțile litigiului.

Ca consecință, argumentele părții apelante, privind incorectitudinea soluției date de instanța de fond în partea cuantumului pensiei de întreține a copilului

minor, sunt neîntemeiate și formale, deoarece vin în contradicție cu circumstanțele cauzei, pretențiile înaintate și cadrul legal ce reglementează raportul juridic litigios, dedus judecății.

Cât ține de stabilirea domiciliului copilului minor, Colegiul civil va reține că, instanța de fond just a constatat faptul că, pârâtul nu doar că nu a solicitat stabilirea domiciliului minorei la tată, dar nici nu a demonstrat disponibilitatea reală de a prelua creșterea și îngrijirea zilnică a copilului, iar în aceste condiții opoziția sa față de stabilirea domiciliului copilului la mamă nu poate prevala asupra interesului superior al copilului și nu poate înlătura soluția stabilirii domiciliului copilului ***** împreună cu mama, care și-a asumat îngrijirea și creșterea acesteia.

Subsecvent, în privința taxei de stat dispusă spre încasare, Colegiul Civil menționează că potrivit art.85 alin.(1) Codul de procedură civilă, scutirile de taxa de stat şi/sau de taxa de timbru sunt prevăzute în pct.1 al anexei nr.2 la Legea taxei de stat nr.213/2023.

În conformitate cu art.87 alin.(1) lit.c) Codul de procedură civilă, *valoarea acțiunii se determină din suma totală a obligațiilor de plată pe un an în acțiunile pentru plata pensiei de întreținere.*

Conform art.98 alin.(1) Codul de procedură civilă, *cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporţional părţii admise din acţiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.*

Raportând normele legale la circumstanțele cauzei, Colegiul civil conchide că prima instanță just a reținut cheltuielile în mărime de 1 249,96 lei și 200 lei cu titlu de taxă de stat, 200 lei cu titlu de taxă de timbru fiind calculată și încasată reieșind din valoarea acțiunii și cuantumul pretențiilor admise de instanța de instanța de fond.

În ceea ce priveşte cheltuielile de asistenţă juridică, *acestea sunt expres prevăzute de art. 90 lit.i) Cod de procedură civilă ca parte componentă a cheltuielilor de judecare a cauzei. Or, în conformitate cu art. 96 alin.(1[1]) al aceluiaşi articol, cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut câştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.*

Din normele de drept citate supra, rezultă în mod cert că, partea care a avut câștig de cauză este în drept să solicite încasarea cheltuielilor de asistenţă juridică dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat şi în măsură în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Pentru a fi rambursate cheltuielile de asistenţă juridică potrivit art.96 Cod de procedură civilă, trebuie confirmate că realmente au fost angajate, necesare şi rezonabile ca mărime.

Aplicând aceste consideraţii în prezenta cauză, Colegiul civil constată că reclamanta a solicitat în mod expres compensarea cheltuielilor de asistenţă juridică în cuantum de 5 000 lei, sumă care, conform bonul de plată seria GL *****72341 din 30.07.2025 (f.d.8), a fost achitată către Cabinetul de Avocat „Boris Dariev” cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică în vederea acordării aistenței juridice.

Totodată, Colegiul civil va încasa de la Rotari Alexei în beneficiul Rotari Olesea cheltuielile de judecată aferente asistenței juridice acordate în fața instanței de apel, în cuantum de 2.000 lei, în temeiul bonului de plată GL *****72452 din 20.03.2026 (f.d. 98), sumă achitată către Cabinetul de Avocat „Boris Dariev” cu titlu de onorariu pentru asistența juridică prestată în cadrul examinării cauzei în instanța de apel. Colegiul reține că aceste cheltuieli sunt reale, necesare și rezonabile, având în vedere volumul activității desfășurate de avocat în prezenta cauză, constând în participarea la o ședință de judecată, chiar în lipsa depunerii unei referințe scrise asupra apelului.

Deci, având în vedere că prima instanță a examinat cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material și procedural, a verificat și apreciat probele administrate în conformitate cu art.130 Codul de procedură civilă și a emis hotărâre legală, iar argumentele invocate de către apelant sunt declarative, Colegiul civil, ajunge la concluzia de a respinge apelul cu menținerea hotărârii judecătorești contestate.

Conducându-se de prevederile art.385 lit.a) Cod de procedură civilă, Colegiul Civil şi de contencios administrativ al Curții de Apel Nord,-

D E C I D E :

Se respinge apelul declarat de Rotari Alexei împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul central din 19 noiembrie 2025.

Se menține hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul central din 19 noiembrie 2025, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată formulată de Rotari Olesea în contradictoriu cu Rotari Alexei, intervenient accesoriu Agenția Teritorială de Asistență socială Centru-Est, Structura teritorială de asistență socială Orhei, privind determinarea domiciliului copilului minor, modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Rotari Alexei în beneficiul Rotari Olesea cheltuieli de judecată pentru asistența juridică, pentru instanța de apel, în cuantum de 2.000,00 (două mii,00) lei.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei, judecător Stanislav Grosu

Judecătorii Mariana Sajin

Alina Țihonschi